

prometió que te haría. Que hablaría con
un amigo en quien podía confiar y nos daría
las respectivas señas, que tendería una
calle para que yo lo cruzara cuando necesitara
que fue nuestro último encuentro, nuestra última
d. Un par de días después, F me bloqueó en
nuestras vías de comunicación y me borró
de su vida. Sin un insulto, sin una explicación, sin
ninguna razón. Un golpe seco y preciso como el de una
palma.

metafora

PODSTATATA TOUHY

Carla Guelfenbein

Ona je úspěšná spisovatelka s čerstvým traumatickým zážitkem, on charismatický právník a světoběžník. Oba jsou v nejlepších letech a oba pocházejí z Chile. Brzy po jejich setkání v Londýně je pohltí vzájemná vášeň a žárlivost, předznamenávající bouřlivý milostný vztah na dálku. Vytoužená setkání obou milenců kromě nespoutaného sexu a erotických experimentů naplňují i hovory o literatuře a sdílení nejhlubších tajemství. Vynalézavé milostné hry neustále boří a posouvají jejich vnitřní hranice. Prvotní slastný opar však postupně mizí a místo něj se s rostoucí intenzitou dostavují jiní soupeřící lásky – žárlivost, majetnickost, lži a nedůvěra. Poslední zoufalý pokus milenců opustit začarovaný kruh a najít novou cestu naopak dospěje k šokujícímu konci.

Jako se lidská mysl zdráhá přijmout to, co se vzdpírá rozumovému vysvětlení, i hlavní hrdinka ve svém útržkovitém vyprávění věčně a bez zbytečných příkras rekapituluje tento úsek svého života, snaží se pochopit a dojít ke smíření. Schůzku za schůzkou, město za městem sledujeme vývoj vztahu dvou kosmopolitních osobností, jejich bezbřehou vášeň i temnou posedlost, evokující ikonický Bertolucciho film *Poslední tango v Paříži*.

„Refinovaně delikátní, průzračné, plné soucitu.“

- John Maxwell Coetzee,
laureát Nobelovy ceny za literaturu

„Jedna z nejvýznamnějších chilských autorek počátku 21. století.“

- chilský list El Mercurio

„Carla Guelfenbein, neústupná glosátorka složitosti dnešní doby, je výrazným hlasem mezi chilskými autorkami.“

– Marcela Serrano, chilská spisovatelka

„Podstata touhy je sondou do hlubin lidské rozkoše, kde jsou veškeré hranice napjaté k prasknutí a emoční konstelace postavám brání jednat upřímně a opravdově.“

– www.cineyliteratura.cl

„Tak velkolepý příběh jsem nečekala. Do hloubky se dotýká mnoha ženských témat, truchlení, mučivé lásky, zrady a sexu... Konec mě ohromil a já chtěla číst dál a dál.“

„Mimořádné, byl to požitek. Autorka neplýtvá slovy, neříká nic nového, a přesto jde podle mě o malé umělecké dílo, které zařadím do své letošní knihovničky nejoblíbenějších. Carla Guelfenbein má dar precizního a elegantního vyjadřování.“

„Četla jsem naprosto ohromená. Na začátku jsem si myslela, že je to erotický příběh jako každý jiný, jenže brzy mi došlo, že je to mnohem, mnohem víc.“

– čtenářské recenze z Goodreads

PODSTATY TOUHY

Carla Guelfenbein

PODSTATA TOUHY

Přeložila Jitka Schmidtová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Published by Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.,
Santiago de Chile

This edition published in agreement with Piergiorgio
Nicolazzini Literary Agency (PNLA)

Translation © Jitka Schmidtová, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-813-6 (ePub)

ISBN 978-80-7625-812-9 (pdf)

ISBN 978-80-7625-274-5 (print)

Pro Isabel Siklodiou

Vidíš mě v zrcadle zezadu?

Ano.

Myslíš, že mám hezký zadek?

Ano, moc.

Chceš, abych si klekla?

To nemusíš.

A můj obličej?

Ano.

Moje ústa, moje oči, moje uši?

Ano. Všechno.

Takže mě miluješ celou?

Ano. Miluju tě celou, něžně, tragicky.

Jean-Luc Godard, *Pohrdání*

zmizet

Jednou večer, v jednom z našich měst, jsem mu řekla, že kdyby se mu něco stalo, zůstala bych uvězněná v nevědomosti a v bolesti. Neznala jsem nikoho z jeho světa a měla jsem jen jeho mail a číslo na mobil. Nepomyslela jsem tehdy na žádnou tragédii, a už vůbec mě nenapadlo, co se stane potom. Potřebovala jsem jen most, spojení s jeho vesmírem. I kdyby to měl být jeden jediný člověk.

Druhý den ráno na letišti, předtím, než nastoupil do svého letadla do Chile a já do svého do Londýna, mi slíbil, že to udělá. Že promluví s jedním kamarádem, jemuž může věřit a který nám předá naše adresy. Že mezi námi natáhne ten most, po němž bych přešla, kdybych potřebovala.

To bylo naše poslední setkání, naše poslední město. Pár dní poté mě F zablokoval na všech našich komunikačních kanálech a vymazal mě ze svého života.

Bez jediné urážky, bez vysvětlení, bez rozloučení. Čistý a přesný řez jako od gilotiny.

*

Celé tři dny a tři noci jsem neodlepila oči od mobilu a zachumlaná pod peřinou jsem čekala na jeho zprávu. Byli jsme spolu pět let, půl dekády, během níž nikdy neuběhlo víc než pár hodin, aniž by se jeden tomu druhému ozval. Jeho mlčení mě bolelo, jako bych utrpěla nějakou nehodu. Spálila jsem za sebou všechny mosty, abych s ním mohla začít žít v bytě, který jsme pro sebe v Chile na dálku vybrali a zařídili. Zřekla jsem se své práce učitelky španělštiny ve škole. Elisa, moje dcera, se odstěhovala ke svému otci a já jsem oznámila Maggie, své editorce a kamarádce, že od příštího měsíce může počítat s podkrovím, kde jsem doposud bydlela. Uzavřela jsem brány svého života a náhle jsem se ocitla v zemi nikoho, v zemi stínů. F zmizel z povrchu planety. Z naší planety.

Čtvrtý den, když začínalo svítat a lampy ještě zářily, jsem konečně vstala z postele, natáhla si džíny a vyšla na ulici. Odhodlaně jsem vyrazila do mrazu. Šla jsem rychle, s rukama zabořenýma do kapes kabátu. Na rohu South Hill Park a South End Road naproti vlakovému nádraží popíjeli bezdomovci cosi z papírových kelímků. Solidárně mě pozdravili, jako bych také patřila do jejich podsvětí, toho, co se schovává v kulisách, než se zvedne opona a začne každodenní dějství. Věděla jsem, kam jít. K jezeru v parku Hampstead. K jezeru mého syna Noaha. Chlad těžce sedal na louky a na stromy. Z listů na

cestě byla cítit hniloba. Nějaký mladík mě předběhl. Sledovala jsem ho, jak se vzdaluje se svými tmavými dredy, které vykukovaly zpod vlněné čepice. Byl tak svěží a hbitý, jak si představuju, že musel být F v jeho věku. Zamlaďa chodil běhat každý den. Dával si cíle na čas a na vzdálenost a plnil je. Hecoval svoje kamarády a vždycky to byl on, kdo vítězil, dokonce i nad mladšími. V jeho světě neexistovalo nebýt nejlepší, nejsilnější, nejrychlejší. Byl schopný ublížit si jen proto, aby vyhrál. Jako to udělal se svými koleny. Bolest, která ho mučila a kterou utlumoval utišujícími léky, jež ho občas ochromovaly. Ale přesto se nevzdával, hledal způsoby, jak ovládnout svoje tělo, jak ho pokořit. Nekonečný boj, který místo aby ho posílil, ho ničil a kvůli němuž scházel. Možná bylo jeho zmiizení spojené s touhle válkou, aby si podrobil jednu část sebe samého. Ale jakou? Šla jsem dál s očima upřenýma na svoje gumáky. Sedla jsem si na břeh vodní nádrže, na mokrou trávu. Na vodě se odrážela kolečka světla, které pronikalo mezi mraky. Odlesky se skrývaly a objevovaly v přesném pořadí, jako by prováděly nějaký rituál, jako by byl pod vodou svět, který se probouzel pouze v tuto tichou hodinu, když se nikdo nedívá. Rozeznala jsem několik pstruhů, skvrnité aury, které sebou mrskly a pak zmizely. Vzpomněla jsem si na příběh, který mi vypravovala máma, když nás vyhazovali z nájemního bytu kvůli nezaplacené činži, když nám vypínali světlo, když táta – posilněný několika pivy Carlsberg – poslouchal na rádiu Moskva zprávy z Chile a pak se odcházel vybrečet. Na dně jezera žije víla, napůl člověk a napůl strom, a sbírá věci, které spadnou do vody, aby je pak darovala těm, kdo je potřebují. Dokonalá pohádka. Jako malá jsem

k tomuhle jezeru před spaním chodila, protože mi pořád něco chybělo. To mrazivé ráno jsem prosila vílu, aby mi vrátila F.

*

Následující týdny jsem mu denně posílala deset, patnáct, i dvacet mailů a každý z nich se roztříštil o jeho mlčení. Opakovaně jsem volala sama sobě z jiných telefonů, abych se ujistila, že nemám rozbitý mobil. Zoufale jsem ve zprávách hledala katastrofu, která odřízla komunikaci s Chile, hackera, teroristu, který izoloval zemi, válku, zemětřesení, pohromu, prokletí, něco, kvůli čemu je F odtržený od světa a trpí stejně, jako jsem trpěla já pro tu dálku, jež se prostírala mezi námi a jež se teď nedala překonat. Nebyla jsem připravená připustit si možnost, že by se mě vzdal. Je pravda, že poslední dobou jsme měli problémy, ale nemohla jsem uvěřit tomu, že by je vyřešil tím, že zmizí. Kdykoli jsem po schodech svého domu scházela na ulici, živila jsem v sobě iluzi, že tam na mě bude čekat. „Nikdy ti neublížím, lásko,“ řekl mi jednou a já se k těm slovům upínala. Chodila jsem ulicemi Londýna, který byl ještě šedivější a chladnější, a ohlížela se přes rameno s jistotou, že to je on, kdo za mnou mluví do telefonu, zpívá písničku nebo kýchl. Zahlédla jsem letmo jeho profil, jak zahýbá za roh, výraznou bradu, neklidné ruce na stole. Přistihovala jsem se, jak kráčím za mužem jeho vzhledu, jeho elegance, jeho lehké chůze nebo za mužem, který když kolem mne prošel, zanechal za sebou auru, jež mi připomněla jeho vůni. Události, jež ve

mně probouzely příval euforie, a které, když vyprchaly, po sobě zanechaly jen temnotu a prázdno.

Společně s bolestí přišly domněnky. Musel existovat nějaký důvod, proč mě F zablokoval. Něco se muselo stát. Něco, co ho donutilo hodit naši lásku za hlavu. Pomyslela jsem na jeho mladší dceru. Její křehkost tu pořád byla, klepala na dveře našich pokojů. Co když se něco stalo jí? Nebo jeho ženě? Nebo jeho vnučce? Něco, co ho přinutilo odsunout mě dočasně stranou? Možná se nehoda stala jemu a někdo mu začal kontrolovat e-mail. Nepřestávala jsem hledat vysvětlení ani způsoby, jak se k němu dostat. Přemýšlela jsem dokonce, že nasednu na letadlo a vydám se ho hledat. Ale kde jsem měla začít, když jsem v Chile nikoho neznala? F si to během těch pěti let zařídil tak, abych o něm ani o jeho okolí nevěděla nic víc, než co mi byl ochotný ukázat.

Musely uběhnout dva roky, abych konečně zjistila, co se stalo. A nic z toho, na co jsem myslela, o čem jsem přemítala nebo si představovala ve svých nejdivovějších fantaziích během celé té doby, se ani vzdáleně neblížilo pravdě.

fotky

Den před svým odmlčením mi F poslal fotku, kterou udělal v Louvru na jedné z našich prvních tajných cest. Na snímku stojím naproti Níké Samothrácké, okřídlené bohyni bez tváře, a hledím směrem k jednomu jejímu boku jako nějaká anonymní návštěvnice. Mám na sobě cudné květované šaty, které mi sám pořídil a které mi zakrývají, jako všechny jeho dary, kolena a ramena. Jedna „fotka se slečnou“, jak obvykle říkal těm obrázkům, které, kdyby se dostaly k rukám jeho ženy nebo kohokoli jiného, by neprozradily pouto, jež nás spojovalo. Není to ta nejhezčí ani ta nejvýznamnější. Aspoň ne pro mě. Možná v ní viděl něco co já ne. Nebo možná ten moment měl pro něj nějaký význam, který nikdy nepojmenoval, jako všechno v našem vztahu. Jako všechno ve většině vztahů, to ticho, které vzniká ne nutně z nedostatku slov, ale ze dvou světů, které se nikdy nesetkají.

Tu noc přišlo fotek víc. On a já v některém z našich měst. Místa, která probíhala za námi, aniž by se nás dotkla, jako opony v pozadí. Už jsem skoro usínala, když mi poslal video jen s ním, to poslední. Má bílý ručník omotaný kolem pasu a přesvědčivý, spiklenecký úsměv. Ten jeho. Ten věčný. Pozdraví mě. Oběma rukama si protřepe mokré vlasy. V jeho nahotě je cosi směšného a současně dojemného. Nic z toho nijak nenaznačuje, co se má stát.

Jeho zranitelný a intimní obraz po sprše mě vrací do těch anonymních hotelových pokojků, kde začínala naše vyznání, naše první dohody. Vzpomínám si, jak když jsme se objímali pod sprchou, poté co jsme se poprvé milovali, požádal mě, abych mu umyla vlasy. Napěnila jsem šampon a masírovala mu hlavu, uši, krk. Časem se z toho stal rituál. Později, o hodně později, v jiné zemi, v jiném městě, jsem se ho nemohla nezeptat: „Myje ti tvoje žena vlasy?“ „Někdy,“ odpověděl a strčil mi jazyk do pusy, jako to dělal, když přišla nějaká záludná otázka, nějaká škvíra, kudy jsme oba věděli, že dříve nebo později – jako ve všech vztazích – pronikne dech žárlivosti, zrady a zklamání. Právě pod sprchou jsme také na jedné z našich cest uzavřeli Dohodu slečny Fusun. Fusun byla dívka z Pamukova románu, která prodává fejkové peněženky v obchůdku v jedné istanbulské čtvrti a která umí milovat přirozeně a syrově a již sám Pamuk posedle miloval nemožnou láskou. Naše dohoda byla prostá. Zavazovala nás nezradit se. Slib, který si dávají všichni milenci, i když se nejmenuje jako ten náš, tak okázalý a současně tak prázdný, jak se ukázalo. Tenkrát poprvé mi pod prou-

dem vody zvedl ruce nad hlavu, přitiskl je ke stěně, abych se nemohla hýbat, a začal mě líbat. Líbilo se mi, jak mě pevně a sebejistě držel a že se mi pak rozrušeně omlouval.

Na videu přibližuje svůj obličej na kameru a jeho rty, ty, po kterých jsem toužila a kousala je, špulí do polibku pro mě. Tenhle polibek bylo to poslední, co jsem od něj dostala předtím, než mě zablokoval, předtím, než mě uzavřel do ticha jako v hrobě.